
Participatory development participativní rozvoj

-
- Botes, L.; van Rensburg, D. [2000]:
  - **Community participation in development: nine plagues and twelve commandments.** *Community Development Journal*, Jan 2000;35, 1; Academy Research Library, pp. 41
-

Community participation

- Koncept 'participace komunity' je jedním z nejvíce nadužívaných a nejméně pochopených pojmů
  - Postrádá vážnou snahu kriticky analyzovat rozdílné formy participace, [Botes, van Rensburg; 2000:41].
-

Překážky participaci externí

Vnější překážky – faktory které nepocházejí z cílové komunity intervence, a které zpomalují nebo zabraňují uskutečnění skutečné komunitní participace.

- role rozvojových profesionálů,
- širší orientace vlády na podporu participace a tendence rozvojových agentur aplikovat selektivní participaci a technicko-finanční možnosti

---

Internal, combination

- **Interní překážky – konflikt mezi zájmovými skupinami, bránění vstupu (gate-keeping) lokálními elitami,**
  - **Kombinace – velký tlak na brzké výsledky, a technicko-finanční zkreslení zahrnují jak externí, tak interní překážky participace**
-

Externally induced projects externě iniciované projekty

- Většina rozvojových projektů je iniciována lidmi mimo cílovou komunitu; zřídka jde o spontánní aktivitu komunit samotné
  - Z toho plyne posílení paternalistická role rozvojových expertů – velká překážka skutečné komunitní participace
-

-
- 1) **Paternalistická role rozvojových profesionálů**
  - 2) Brzdící a preskriptivní role státu
  - 3) Disproporcionální referování o rozvojových úspěších (zveličování)
  - 4) Selektivní participace
  - 5) Systematické zkreslení směrem k hmatatelným, kvantifikovaným výsledkům
-

-
- 6) Konfliktní zájmové skupiny uvnitř cílové komunity
  - 7) Bránění vstupu lokálními elitami
  - 8) Excesivní tlak na bezprostřední výsledky
zdůraznění výsledku na úkor procesu
  - 9) Nezájem o zapojení ze strany veřejnosti
-

---

1) 1. POHROMA

- **PATERNALISTICKÁ ROLE ROZVOJOVÝCH PROFESIONÁLŮ**
  - **‘jediní držitelé’ rozvojových mouder**
  - **Monopol na řešení**
  - **The monopoly of solutions:**
  - **„They (the developers) arrived already knowing everything. They come here and look around, but they see only what is not here“ (Indian Villager)**
-

Expert knowledge (Giddens)

- “často, rozvojoví profesionálové dominují rozhodování a manipulují namísto napomáhání rozvojového procesu
  - Označení ‘rozvojoví experti’ znají vše nejlépe a předem
  - Primární funkcí – transfer vědění cílové komunitě, která z definici ‘ví méně’
  - **Rozvojová pastorální péče**
-

Paternalistic role of development professionals

experti jsou trénováni způsobem, který cílovou skupinu 'disempower' a říkají ostatním co by si měli myslet a co dělat.

Tento postoj přispěl k přístupu profesionálů, kteří sami sebe vědomě či nevědomě nahlíží jako na jediné vlastníky rozvojového vědění

Paternalistic role of development professionals

- Vlastnictví monopolu na řešení systematicky podhodnocuje kapacity lokálů činit vlastní **rozhodnutí stejně jako si určovat vlastní priority**
  - To stěžuje rozvojovým plánovačům adekvátně nahlížet potřeby skrze perspektivu cílové populace
-

Reversed legitimization – obrácená legitimizace

- V některých případech komunitní participace není skutečnou snahou posílit komunitu (empower) komunity zvolit si své priority svobodně
  - Ale spíše snahou **‘prodat’ již předem učiněná rozhodnutí.**
  - Participace začíná až po té , co **již byly projekty vytvořeny.**
-

Paternalistic role of development professionals

- Získání souhlasu k předem připravenému 'balíčku'
- Konzultace s komunitou může pouze legitimizovat stávající rozhodnutí
- PR exercise
- Komunitní participace – není ničím více než snahou přesvědčit cílovou populaci, co je pro ně nejlepší [Botes, van Rensburg; 2000:43].

Development champions

- Komunita se tak může stát snadno závislá na přítomnosti a **myšlenkách ´rozvojového šampióna´**,
  - který může zabránit participativní rozvoj podceňováním a zkušeností neprofesionálů
  - [Botes, van Rensburg; 2000:43].
-

Dva typy rozvojových šampiónů

Tau, Kado

- Tau – utilitaristická představa participace v rozvoji, která zdůrazňuje **‘dodání rozvojového produktu’** za jakoukoli cenu (come hell or high water).
  - Komunitní participace aplikuje jako nástroj pro dosažení cíle
-

Tau

At the end of a multimillion informal settlement upgrading project Tau 's approach paid off resulting in 4000 sites that were serviced, with electricity installed in each site

---

Tau

- Výhody a zisky odvozené z participace **primárně závisí na politických zájmech zainteresovaných**
- Proto participace může být **velmi nebezpečná pokud se dostane do nevhodných rukou**

[Botes, van Rensburg; 2000:45].

Tau

- Komunitní lídři – nespokojenost s nedostatkem konzultací a komunikace důležitých otázek
  - Nejsou placení za čas, který věnují organizování komunitních setkání a spolupráci na úkolech, které přispěli k úspěšné implementaci projektu
  - [Botes, van Rensburg; 2000:43].
-

Tau

- Community leaders - **objected of having been misused by Tau** (right or wrongly) for the benefit of Tau and the development agency he represents” [Botes, van Rensburg; 2000:43].
-

Kado

- Komunitní participace je cílem sama o sobě
  - Neustálá komunikace a dialog jsou klíčové pro vytvoření konstruktivního prostředí pro práci jako partnerů komunity a jejich lídrů
  - - podle Kado – stanovené cíle a hmatatelné výsledky nejsou méně důležité, ale proces jejich dosahování je stejně důležitý
-

Kado

- After ending their relationship with Tau the community leaders opted to work with Kado, **Kado facilitated the restructuring of the Community Based Organisation (CBO)**

Komunitní lídři – odměna za práci, které vykonali
- **community consultancy work.**

Kado – věří v interaktivní rozhodovací proces
[Botes, van Rensburg; 2000:43].

Kado

- **“The ostensibly non-political, non-partisan, character of participation obscured its use as a weapon in the struggle for power.**
-

Kado

- Morgan. [1993:7] describes, almost in a **cynical-ironical way, how participation was used as resource and object of political struggle by politicians and health professionals** and officials in the ‘noble’ field of primary health care in Costa Rica” [Botes, van Rensburg; 2000:43].
-

-
- 1) Paternalistic role of development professionals
  - 2) **The inhibiting and prescriptive role of the state**
  - 3) The over-reporting of development successes
  - 4) Selective participation
  - 5) Hard-issue bias
-

2) State and participatory development

- Pro stát – programy KP – vnímány jako méně zaměřené na zlepšení podmínek chudých nebo na modifikaci způsobů rozhodování
- Spíše na udržení stávajících mocenských vztahů ve společnosti a zajištění mlčenlivosti chudých.

-
- KP je často užívána jako nástroj legitimizace politického systému jako forma sociální kontroly
  - Úroveň oddanosti vlád komunity nepřinesl vždy přínosy pro lokální komunity
  - [Botes, van Rensburg; 2000:45].
-

-
- **“Participation is often constrained at the state level by partisanship, funding limitations, rigidity, the resistance of local and national bureaucrats,**
  - **and the state’s inability to respond effectively to the felt needs of the populace.**
  - **Government bureaucrats as the instruments of nation states are very much in a hierarchical mode of thinking which inhibits participatory development and undermines the people’s own governing abilities” [Botes, van Rensburg; 2000:45].**
-

-
- 1) Paternalistic role of development professionals
  - 2) The inhibiting and prescriptive role of the state
  - 3) **The over-reporting of development successes**
  - 4) Selective participation
  - 5) Hard-issue bias
-

---

3) The over-reporting of development successes

- **successes related to development initiatives are quantified, documented and communicated to a greater extent than failures.**
  - Nedostatečné zprávy o neúspěších a následných zlepšení, která by mohla být aplikována
-

---

3) The over-reporting of development successes

- V teoretické diskusi rozvojové experti připouští, že poučení se z neúspěchů je součástí procesu učení
  - Avšak rozvojoví experti na všech úrovních mají zájem na prezentování obrazu úspěchu
  - **Úspěch je odměňován, zatímco neúspěchy přestože potenciálně informativní nejsou**
-

---

3) The over-reporting of development successes

- Povaha neúspěchu, přestože neúspěch by mohl zlepšit následující intervence, lekce z neúspěchu je ztracena.
  - [Botes, van Rensburg; 2000:46].
  - We need **more studies of what went wrong in development initiatives**, the reasons why they went wrong and some suggestions as to how the same mistakes can be avoided” [Botes, van Rensburg; 2000:46].
-

-
- 1) Paternalistic role of development professionals
  - 2) The inhibiting and prescriptive role of the state
  - 3) The over-reporting of development successes
  - 4) **Selective participation**
  - 5) Hard-issue bias
-

---

4) selective participation

- “Very often it is **most visible and vocal, wealthier, more articulated and educated groups** that are allowed to be partners in development without serious and ongoing attempts to identify less obvious partner”
  - Elite-bias Chamber
-

---

4) selective participation - Question of representativeness

Protože mnoho komunitních organizací není demokraticky zvoleno, zapojení lokálních vůdců **znamená zapojení hlasu self-appointed skupiny** a nemusí adekvátně odrážet názory a perspektivy širší komunity

Nebezpečí - the risk of the **project being co-opted by certain groups or interests**, - z cílové komunity nebyly konzultovány ti 'praví' -
[Botes, van Rensburg; 2000:45].

---

4) selective participation

- Velmi známý antropologický princip – komunikativní a snadno **přístupní členové komunity jsou většinou ve své komunitě marginální**
  - Jednou z největších výzev je zajištění, že lidé, co nemají kapacitu a nechtějí se zapojit jsou také zapojeni do rozvojového procesu [Botes, van Rensburg; 2000:46].
-

---

4) selective participation community renting

- Kupování náklonnost - 'najímaní komunity - **development agency 'buys' the goodwill and support of key interest groups in the community,** which is also refereed to as **'community-renting'**.
  - Zapojení komunity – citlivé na manipulaci a přivlastnění-
  - Latin America contexts that communities may deliberately buy into co-option to gain assess to resource” [Botes, van Rensburg; 2000:46].
-

---

selective identification

- the developer of donor agency identifies the community partners, instead of the community themselves.
  - Selektivní identifikace – ‘nejznámější’ členové komunity jsou požádání aby zasedali v komisi (committee)
  - Participace je pro rozvojáře **záležitost vhodnosti a snadnosti (convenience)**
  - Nalezení partnera – cíl umožnit pokračování projektu a **zajištění reprezentativnost partnera projektu je vedlejší záležitostí** [Botes, van Rensburg; 2000:46]
-

-
- 1) Paternalistic role of development professionals
  - 2) The inhibiting and prescriptive role of the state
  - 3) The over-reporting of development successes
  - 4) Selective participation
  - 5) Hard-issue bias**
-

---

5) Hard issue bias

- **‘tvrdá kritéria’ the co-called ‘hard’ issues (technological, financial, physical and material)** jsou vnímána jako důležitější pro úspěšnost projektu
  - **Měkká kritéria – zapojení komunity, kvalita rozhodovacích procesů, ustavení organizační struktury na podporu empowerment a budování kapacit**
  - [Botes, van Rensburg; 2000:46-7].
-

---

5) Hard-issue bias

- Může to vyústit do předpokladu, že sociální a kulturní znaky – soft issues – jsou okrajové, nehmatatelné a časově náročné a proto složitější na zapojení než hard issues
  - Nevyhnutelně to vyústí do technického zkreslení, které zanedbává fakt, že nevhodné sociální procesy mohou zničit nejvznosnější rozvojové snažení
  - [Botes, van Rensburg; 2000:46-7].
-

Institutional components

- **“While many technologies are available for the ‘hardware’ components of development projects, this is not the case for the institutional components and socio-cultural parts of these projects (“software”), which in no way are less important for the projects’ ultimate success.**
  - **Thus creating and strengthening adequate social organization – the social capital that sustains, uses and maintains the technology, and involving the users of the technology, is no less important than the technology itself” [Botes, van Rensburg; 2000:46-7].**
-

---

5) Hard-issue bias

- **‘product-related hard issues’ rather than ‘process-related soft issues’.**
  - “The majority of professional organizations for development
  - i.e. engineering firms, town and regional planners, quantify surveyors, contractors involved in urban development towards
-

---

6) Conflicting interest groups within end-beneficiary communities

7) Gate-keeping by local elites

8) Excessive pressures for immediate results: the accentuation of product at the expense of process

9) The lack of public interest in becoming involved

---

6) Conflicting interest groups within end-beneficiary communities

- Rozvoj přináší vzácné zdroje a příležitosti marginalizovaným komunitám
  - Proto rozvoj zahrnuje také rozhodnutí o **prioritách jednotlivých potřeb, a jisté potřeby jsou naplněny na úkor jiných**
-

---

6) Conflicting interest groups within end-beneficiary communities

- Možnost konfliktu mezi různými zájmovými skupinami a různými segmenty cílové komunity
  - Konflikt také může vzniknout, pokud se jisté skupiny cítí zanedbávané v rozhodovacím procesu
  - Zpětně to zvyšuje pravděpodobnost, že různé zájmové skupiny budou stát proti sobě
- [Botes, van Rensburg; 2000:48].
-

---

6) Conflicting interest groups within end-beneficiary communities

- Většina občanských a politických hnutí je si vědoma, že rozvoj, za který si mohou nárokovat odpovědnost podpoří a rozšíří jejich základnu příznivců
  - Mají tedy motivaci diskreditovat procesy, za které si nemohou připsat zásluhy
-

---

6) Conflicting interest groups within end-beneficiary communities

- Komunitní organizace také nepodporuje fakt, že většina obyvatel neformálních obydlí bojuje o přežití na hranici absolutní chudoby
  - J Afrika – mnoho projektů sabotováno nebo hi-jacked – zájmové skupiny se domnívali, že jim nebyla přisouzena dostatečná role
  - [Botes, van Rensburg; 2000:48].
-

-
- Lídři neformálních osídlení se na tuto situaci velmi dobře adaptují a často si monopolizují informační kanály mezi obyvateli slumu a rozvojovými agenturami
  - Tímto způsobem, přestože mohou hrát kladnou úlohu mediátorů pro městské chudé, limitují přímý přístup a aktivní participaci nízko-příjmových skupin obecně
-

---

6) Conflicting interest groups within end-beneficiary communities

7) Gate-keeping by local elites

8) Excessive pressures for immediate results: the accentuation of product at the expense of process

9) The lack of public interest in becoming involved

Gate-keeping by local elites

pokud lídři komunity projekt podporují
potom jsou vyhlídky na úspěch přirozeně
vyšší, než když jsou proti

Lokální elity mohou efektivně zhatit snahy
přímo jednat s cílovými skupinami,
protože to ohrožuje jejich kontrolu
[Botes, van Rensburg; 2000:49].

Gate-keeping by local elites

- Existuje vždy nebezpečí, že rozhodování může spadnout do rukou malé a samu sebe reprodukující se kliky, která jedná ve vlastním zájmu a nikoli v zájmu širší komunity
  - Friedman [1993:29] term **'positioning for patronage**.
  - In developing countries, South Africa included, the **peculiar dynamic of the informal settlements often lend themselves to an autocratic style of leadership based on patronage**, which reinforce the prevailing inequality of the existing social structure" [Nienied, 1990:45]
-

---

8) Excessive pressures for immediate results: the accentuation of product at the expense of process

- Napětí mezi imperativy dosažení výsledků (produkt) a komunitní participace (proces)
  - Mezi časovou náročností a hodnotou, která tato debata bude mít
  - **Podkopává pozornost institucionálního budování a ztěžuje nakládání s chudobou skrz welfare přístup**
-

---

8) Excessive pressures for immediate results: the accentuation of product at the expense of process

- Any pressure on development workers to show results,
  - to take matters out of the hands of community people and complete them themselves” ”[Botes, van Rensburg; 2000:50].
-

---

8) Excessive pressures for immediate results: the accentuation of product at the expense of process

- “Friedman [1993:11]
  - **development progress measured,**
  - **also by public opinion-formers and politicians, by the speed with which tangible results are delivered.**
  - However, **pressure to deliver** is not simply a result of impatience from hasty technocrats, potential beneficiaries are often also impatient at **the endless discussions without any sign of delivery.**
-

-
- Lengthy periods spent on process issues are regarded with impatience because action is required rather than social niceties.
  - For many, **participatory development is too time-consuming and not cost-effective**, because participation in practice is always a slow and uncertain process and is likely to involve more paper work and soul-searching”[Botes, van Rensburg; 2000:50].
-

Proces versus výsledek

- **Výsledek důležitější než proces**
  - **Dynamika rozhodování** – developer-centered approach, top-down decision-making, taken by development elite
  - **Výchozí předpoklady (Underlying assumptions)** – spoléhání se na formální know-how a expertního vědění k vyřešení problému v co nejkratší době
  - **Důraz** – čas, výsledek
-

Proces je více než produkt

- **Dynamika rozhodování** – people-centered approach – přístup zaměřený na lidi, bottom-up rozhodování členů komunity a jejich legitimních zástupců
  - **Výchozí předpoklady**- bezprostřední výsledek je méně důležitý než proces, kterým k němu dospějeme, i když je časově náročnější – důraz na participaci a konzultaci
-

**Nevůle participovat může být výsledkem
minulé zkušenosti – kdy očekávání nabyla
naplněna**

Paul [1987] - World Bank - těžké stavět na participaci, pokud země nemá sociální tradici participace

---

-
- Faktory jako kultura, historie, politika vlády, a ekonomické struktury ovlivňují komunitní participaci

individuální a skupinové motivace jsou kontextuálně-specifické a vázané na komunitu spíše než univerzálně definované.

Doporučení pro participativní rozvoj

- *Jasně demonstrovat status outsiders – vzhledem k cílové komunitě a potenciální důsledky pro Vaše zapojení*
- Respektovat příspěvky komunity ve formě jejich vědění, dovedností a potenciálu
- Být dobrým zprostředkovatelem /facilitator/ a katalyzátorem rozvoje – pomáhat komunitě a stimulovat komunitně založené iniciativy.
- challenge practices which hinders people releasing their won initiatives and realize their own ideas.

-
- Podporovat rozhodování v definování potřeb, stanovení cílů, a formulace politik, plánování a implementace rozhodování
  - Komunikovat jako úspěchy tak neúspěchy programu – někdy neúspěchy jsou více informativní než úspěchy
  - Believe in the spirit of 'Ubuntu' a –south African concept encompassing key values such as solidarity, conformity, compassion, respect, human dignity and collective unity.
-

-
- **Střežit se proti dominanci některých zájmových skupin a nereprezentativních klik**
  - **Involve a cross-section of interest groups to collaborate as partners**
  - Uznat procesní 'měkké faktory' stejně důležité jako 'tvrdé'
  - Multidisciplinární přístup
  - **empower community** - aby výsledky rozvoje byly sdíleny celou komunitou, a cílová komunita ovlivňovala směr rozvojových iniciativ
-

SVETOVÁ BANKA

VZNIK

- MMF
- SB

27. 12. 1945

- Medzinárodná banka pre obnovu a rozvoj /IRBD/
- Medzinárodná asociácia pre rozvoj /IDA/
- Medzinárodná finančná korporácia /IFC/
- Multilaterálna agentúra pre investičné záruky /MIGA/
- Medzinárodné centrum pre riešenie investičných sporov /ICSID/

Důvody vzniku . . .

- Jednotné pravidlá v medzinárodných menových vzťahoch –MMF
- Zabrániť ďalším svetovým hospodárskym krízam /20-30 roky 20 stor./
- Znižovať chudobu
/pôžičky vládam chudobných štátov a v období ekonomickej transformácie/

+

AKTUÁLNE CIELE: Oddĺženie
chudobných krajín, Zlepšit'
ekonomickú, sociálnu, zdravotnú
úroveň a úroveň ŽP ...

Ekonomika vs. Zdravie

Nigéria

Infikovaný komár – malária

300krát/rok

Boston

Ani jeden infikovaný komár

AFRIKA:

500 mil. prípadov malárie ROČNE

2 000 000 mŕtvych

---

23 mil. nositeľov HIV

+ vojny, korupcia, ekonomické bezvládne

ZAHRANIČNÉ INVESTÍCIE

Robert Picciotto

Význam reštrukturalizácie SB:

1 miliarda

rok 1990

~~TRŽNÁ EKONOMIKA~~

viac ako 5 miliárd

rok 1995

Zmeny v SB

- ✓ Dozorná rada
  - ✓ Obnovenie oddelenia pre hodnotenie operácií
  - ✓ Výborová komisia pre rozvoj efektívnosti
  - ✓ Skupina pre zisťovanie kvality
  - ✓ Anti-korupčná jednotka
  - ✓ Skupina pre služby krajinám
-

Vytvorenie systematického spojenia
dohľadu nad postupmi:

- Úroveň projektov,
  - Stratégie pomoci krajinám
-

Výsledky zmien

Uspokojivé výsledky

66 %

75 %

Sú skutočne uspokojivé ???

34 %

25 %

20 % zo všetkých projektov je **NEUDRŽATEĽNÝCH!!!**

Bruce Rich

Kritika reforiem **James D. Wolfensohn** /prezident SB/

- Kultúra schvaľovania pôžičiek
- Oslabenie kontroly kvality
- Ignorovanie neefektívnosti
- Kultúra korupcie
- Zlyhanie získavania výsledkov
- Bez osobnej zodpovednosti

Odklonenie prísunu peňazí pre porcie jedla najchudobnejším na tradičné bankové pôžičky ...

„Nezávislá“ Inšpekcia a jej Achilová päta

Kontrola implementácie projektov

Investigácie inšpekcie musí schváliť

VÝKONNÁ RADA BANKY
(rozvinuté a rozvojové krajiny)

Tvrдый lobbying

Príklady „pomoci“ banky

- **Manažovanie prírodných zdrojov Randónie – Brazília**
    - Vyradenie Inšpekcie – kontrola po 18 mesiacoch
  - **Odlesňovanie pokračuje**
  - **Legálne vytínanie dreva**
  - **Usídľovanie v chránených oblastiach**
  - **Malý rast v realizáciu udržateľného plánu zdravia**
-

■ **Presídlenie obydlí – priehrada Itaparica
– India**

- \$ 63 000 / rodina

INDIA a BRAZÍLIA – lobbying – proti vyšetreniam

...

**následne: Taliansko, Francúzsko, Belgicko, Kórea
za 52 % - 48 % proti**

Korporačná prosperita alebo zmiernenie chudoby?

- Rast banky v oblasti IFC a MIGA na úkor IBRD

Podpora korporácii:

Coca-Cola plantáže, Kyrgyzstan a Azerbaidžan

Exxon-Mobil, Chevron and Petronas

ropné konštrukcie, Čad a Kamerun

Zlaté doly Indonézia, Papua Nová Guinea, ohavné dopady na ŽP

-
- ... Camino Real hotel – plážová oblast Ixtapa (Mexico)
  - ... 2 hotely, Inter-Continental, Zambia
  - ... Marriott hotel, Miraflores (Lima) ... \$ 343 mil.
  - ... Holandský pivovar, okolie Moskvy, Bukurešti ... \$ 29 mil.
  - ... Expand Citibank, Turecko a Dom. Rep. ... \$ 75 mil.
  - ... Expand ING a ABN Ampro groups, Turecko a Ekvádor...\$ 64mil.
  - ... španielská banka, Uruguay a Peru... \$ 64,1 mil.
  - ... Lloyd´s Bank of London, filiálka Argentína ... \$ 13,9 mil.

48 % poskytnutých záväzkov MIGA – Pomoc chudobe a ŽP ???

MEXICO

↑ životná úroveň v '80 než 1996

1997 – garancia 4,7 miliardy v cudzích priamych investíciách

4 000 pracovných miest

???

1 pracovné miesto = \$ 1.175,000

Takto vytvárať pracovné miesta pre najchudobnejších z chudobných – stratégia bankrotu

---

Jeden z názorov B. Rich:

„Financovanie súkromného sektoru je zatláčaním banky od chudoby, uskutočňovania environmentálnej a sociálnej politiky. A to je ešte horšie, ako požičiavanie peňazí vládam“

---

podporuje:

- **spol. Kumtor** – ťažná spoločnosť
3 jedovaté úniky v období 2 rokov
(1 prípad: 2 tony Kyanidu do rieky Barksoon – jediný zdroj pitnej vody a zavlažovania v danej oblasti)
  - **Priehrada PANGUE** – rieka Bio-Bio
na jej stavbu podala NGO´s sťažnosť „nezávislej“ Inšpekcii SB

INŠPEKCIA SB – nemá právomoc kontroly projektov súkr. sektora
-

Peniaze sa rozdeľujú a ľudia zomierajú...

Podiel 5 najchudobnejších krajín na globálnom príjme klesol z 2,3 % na 1,4 % za posledných 30 rokov...

V 33 krajinách klesla predpokladaná dĺžka života...

V čom je teda chyba, keď pomer úspechu projektov sa zvýšil zo 64 % na 72 %?

... hodnotenie ich aplikácie

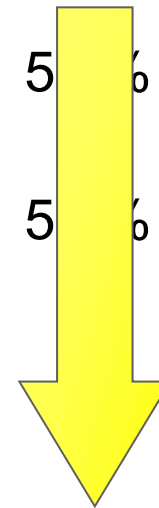
Ešte percentá ...

■ Úspešný výstup

V celkovom hodnotení má udržanie výsledkov po dobe zavádzania projektu hodnotu 5 zo 100 percent.

■ Udržateľnosť:

SOC. SEKTOR	1994-97	25 %	
	1998-99		20 %
ZDRAVIE A VÝŽIVA	1994-97	5 %	
	1998-99		50 %
ENVIRONM. SEKTOR	1994-97	5 %	
	1998-99		50%

Bruce Rich radí...

„... nebyť všetkým pre všetkých,
ale vybrať si priority...“

Korupčný škandál – Paul Wolfowitz

- 11 prezident SB a Shaha Rize

architekt US vojnovnej stratégie v Iraku

- Kariérny postup S.R.:

- Oddelenie pre blízky Východ /SB/,

\$ 60 000 ročne

- Ministerstvo zahraničných vecí /USA/,

\$ 194 000 ročne

- Foundation for the Future /medzinárodná/, neuvedený plat

***** no stále ju platila aj Svetová banka*****

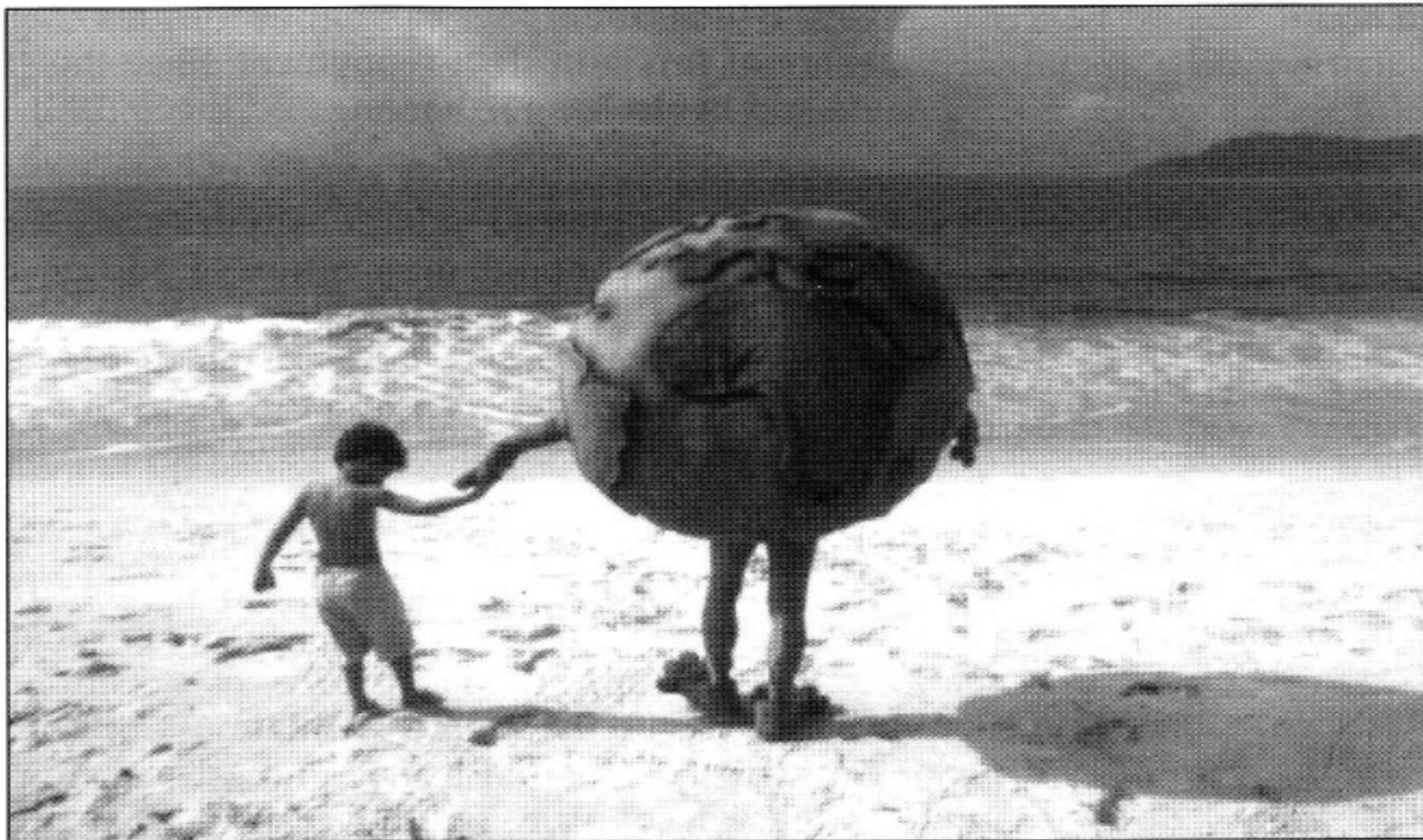

"Veľmi oceňujem fakt, že sa Svetová banka ujala vedenia úlohy vykoreniť chudobu v afrických krajinách a vám, Paul Wolfowitz, ďakujem za vedenie Svetovej banky" /Bush/

"chce Wolfowitzovi poslať signál, že jeho rezignácia na funkciu by bola vítaným krokom pre posilnenie protikorupčnej politiky banky, ktorá by ju mohla poškodiť, ak by zostal vo funkcii" /Parlament EÚ/

Figure 18.1 Looking to the future: the Earth Summit, Rio de Janeiro, 1992

Příčiny mobilizace SH

- Nástup neoliberalního ekonomického myšlení USA, UK
  - Programy strukturálního přizpůsobení
  - Snížení výdajů veřejných rozpočtů, kontrola inflace
  - Zvýšení příjmů v zahraničních měnách – splacení dluhů – často monokultury – enviromentální degradace
  - Ohrožení marginalizovaných skupin
  - **Korton – *Závod ke dnu*** autonomní a na lidi zaměřenou vizi
  - People-centred vision
-

Sociální hnutí

- Wilsonova definice (1973:8)
  - **Sociální hnutí –**
  - **vědomý, kolektivní, organizovaný pokus přivodit nebo zabránit změnám sociální řádu neinstitucionalizovanými prostředky**
-

Byrne – (1997:10-11) (kontroverzní)

- Byrne – (1997:10-11)
  - Sociální hnutí jsou nepředvídatelná (ženy se ne vždy mobilizují, když jsou utlačované)
  - Iracionální (aktéři nejednají ve vlastním zájmu)
  - Nerozumné /unreasonable/ – stoupenci se domnívají že mohou porušit zákon
  - Disorganizované – vyhýbají se formalizaci jejich organizace
-

Zirakzadeh (1997:4-5)

- Skupina lidí, které se vědomě snaží vybudovat nový sociální řád
  - Zahrnuje účastníky z různých sociálních prostředí
  - Uplatňuje politicky konfrontační a sociální rušivé taktiky
-

Různorodost sociální hnutí

Figure 16.2 The student movement in Indonesia celebrates the removal of President Suharto, 1998

Čtyři nedávné proměny sociálních hnutí

- Příklon k **politics identity**
  - Vzestup **counter-cultures** – alternativních kulturních hnutí
  - Studenti – alternativní kultura; hnutí za občanská práva
  - Marcuse - jednodimenzionální člověk
  - **Zpochybňování authority**
  - **Vzestup lokálních aktivit** – (grass-roots)
-

Politika identit

- Giddens 1991, ch 7, modernizace do pol. 20 stol. – sociální hnutí zejména o politikách emancipace
- Boj proti těm strukturám a nerovnostem, které zabraňovali lidem svobodně volit životní strategie
- Centrálním bodem 'odboje' - tradice – náboženství, zvyková omezení, materiální nedostatek, chudoba, sociální exkluze a vyloučení z právních a politických práv, nebo odepření rovných příležitostí

Identity politics - examples

- Příklady – všeobecné volební právo, svoboda pohybu, shromažďování, a názoru
  - Zrušení otroctví
  - Právo na kolektivní vyjednávání dělníků
  - Vybudování welfare státu
-

Box 16.1   **Battles in cyberspace: Greenpeace against French nuclear testing**

Background events

In June 1995, the French government decided to resume testing nuclear weapons in the South Pacific despite its earlier commitment to respect an international agreement on nuclear non-proliferation. Greenpeace had long campaigned against the French government's adherence to an out-dated view of national security needs fuelled by 'great power' aspirations. For example, Greenpeace had crossed swords with the French government in 1985 culminating in the sinking of the *Rainbow Warrior* ship by the French Navy.

Greenpeace's worldwide campaign: July 1995 to early 1996

During its campaign against the resumption of nuclear testing, Greenpeace operated on many fronts:

- A petition was signed by more than five million people.
- Demonstrations were organized around the world including one involving over 15 000 people in Tahiti who blocked roads and demanded that Greenpeace's leading ship be allowed to dock against the wishes of the French government.
- Networks of supporting groups formed coalitions in many countries to influence world public opinion.
- Australian public opinion was especially targeted. Here, past admiration for the bravery of Greenpeace warriors and proximity to the nuclear testing zone could be expected to generate strong pressure on the government to use diplomacy in order to oppose French activities.
- Greenpeace sailed its fleet of five ships into the test area along with its helicopter, divers and several inflatable boats.

Greenpeace also exploited the latest techniques in communications technology

- Numerous faxes were sent and satellite telephones kept the various campaign messages flowing constantly across the world.
- Three ships were equipped with the most up-to-date communication systems and so were able to relay powerful images, including colour photos, via satellite.
- Events were also filmed by helicopter, adding to the dramatic footage that was fed into the global media.
- Meanwhile, the leading ship sent out messages on the Internet. This enabled individuals, groups and the media to pick up the information relayed by Greenpeace's on-the-spot warriors via its web site, established in 1994.

When the action began, with French commandos boarding *Rainbow Warrior II* and using tear gas against the protesters, the world was left in no doubt concerning the intensity of the South Pacific struggle. A global social movement had beaten one of the world's most powerful nation states, at least at the propaganda war.

Source: Cooper (1997)

Osobní charakteristiky aktivistů

- Většinou vzdělaní, informovaní, uplatňující osobní autonomii
  - Netolerují trvalé vyloučení z policy-making ze strany byrokratických klik
  - Étos seberealizace – připojili se kvůli empowerment
-

Příležitosti a motivace

SH a INGOs

- Na rozdíl od států neexistují jako prostředek ochrany určitého území
  - Nejsou vázány národními zájmy a diplomatickými praktikami
  - Mohou operovat bez utajování a nejsou zodpovědné žádnému lektorátu
  - Obavy které artikulují a zájmy, které prosazují jsou část sdíleny marginalizovanými a nespokojenými a umožňují transnacionální mobilizaci
-

Na rozdíl od států

- Mají limitované finanční prostředky, přičemž náklady na globální akci jsou časno značné
  - Upoutání mediální pozornosti vyžaduje 'seznací'
  - Rodinné závazky a náklady na cestování brzdí participaci v transnacionálních akcích
-

Unlike business corporations:

6. They do not represent narrow interests and have no fixed investments to protect. Nor are they engaged in market competition (although they compete for members and media attention).
  7. They are relatively unbureaucratic and de-centralized.
-

Zvláštní problémy

- INGO a SH Jihu – jiné priority než Sever, více zaměřena na lidská práva, otázky enviromentální nejsou tak palčivou prioritou
  - MS a INGOs – potřebují technickou expertízu, aby byli brány vážně vědci, vládami a veřejným míněním
  - Potřebují profesionály na plný úvazek – Friends of the Earth, Action Aid
-

Table 18.1 The rise of three leading green INGOs

<i>Organization and date founded</i>	<i>Affiliated national groups and worldwide membership in 1997</i>	<i>Examples of campaigns and projects</i>
World Wide Fund for Nature (WWF) 1961	In 31 countries including 12 in the South. 4.7 million	Co-operates with local groups and governments on conservationists' projects in 96 countries, for example elephant and rhino protection in Tanzania and support for an environmental education programme in Pakistan
Greenpeace International, 1971	In 32 countries plus four regional offices. 13 were in the South or in the territories of the former USSR. Had 3 million paid-up members in 158 countries	First achieved media and international acclaim in the early 1970s with campaigns against US and French nuclear testing and in 1975 confronted the Soviet whaling fleet. Contributed to the campaign to turn Antarctica into a world wilderness park in 1991
Friends of the Earth, 1971	Had independent member groups in 56 countries and 23 of these were in the South. Approximately 1 million	One of many campaigns (launched in 1992) was the Mahogany is Murder project to encourage consumers to boycott Brazilian rain-forest timber. By 1994 the six largest DIY chains in the UK had agreed to stop selling mahogany and imports fell by 68 per cent between 1992 and 1996

Unlike business corporations:

6. They do not represent narrow interests and have no fixed investments to protect. Nor are they engaged in market competition (although they compete for members and media attention).
7. They are relatively unbureaucratic and de-centralized.

In contrast, they share certain unique features:

8. They earn public support by virtue of their altruism, meagre personal gains, openness and willingness to risk their lives.
9. They are adaptable, versatile, in touch with ordinary people and cheap. These qualities have sometimes made them useful to the World Bank, UN and governments who have asked them to administer aid or famine/refugee relief.
10. They mobilize support at many levels.
11. They draw upon a heterogeneous membership, which may be shared with several groups.
12. The diversity of movements and NGOs enables each to draw upon the specialist resources of others.

They often have special needs and problems:

5. Many global social movements and INGOs need technical expertise so they can be taken seriously by scientists, governments and the public while being sufficiently prepared to argue their case. For this they need a core of full-time professionals and reliable databases.
6. Southern groups may only be able to act or collaborate in transnational events if they are subsidized by Northern partners. This can lead to charges of 'paternalism'.
7. Southern NGOs and social movements often have different priorities to those in the North. They are more concerned with human rights issues and the need to overcome poverty among the most deprived groups. Global environmental concerns often take second place. This has given rise to disagreements in the past.

Global civil society LSE - Yearbook

*Nárůst globální občanské společnosti –
reflektuje změňnou sociální realitu*

90.léta nárůst supranacionální - What we can observe in the 1990s is the **emergence of a supranational sphere of social and political participation**

in which citizens groups, social movements, and individuals engage in **dialogue, debate, confrontation, and negotiation with each other and with various governmental actors—international, national, and local—** as well as the business

---

Globální občanská společnost

- Sféra myšlenek, hodnot, organizačních sítí primárně lokalizovaných mimo institucionální komplexy rodiny, trhu, státu a mimo omezení národních společností a politické entity (polity) a ekonomik.
  - Hledání forem občanské participace a zapojení do globalizovaného světa
  - Překonání metodologického nacionalismu (zastření globálních nerovností)
-

Význam nacionalismu v pojme metodologický nacionalismus

- Neznamená fanatické trvání na nadřazenosti jednoho státu nad jinými, znamená to považovat národní stát za přirozený dělitel (divider)
  - Koncept primárního dělitele
  - Tato kategorie má následně přednost před jinými
  - Důraz na metodologický kosmopolitismus
-

The emergence of INGOs

INGOs are not new.

19th century -, term - during the League of Nations period.

The earliest INGO is generally **said to be the antislavery**

society, formed as the British and Foreign Anti-Slavery Society in 1839,

The International Committee of the Red Cross (ICRC) was founded by **Henri Dunant in 1864** after his

---

experiences in the Battle of Solferino.

The growth of the INGOs

1,083 by 1914 (Chatfield 1997).

INGOs grew steadily after World War II but our figures show

an acceleration in the 1990s.

1/4 of the 13,000 INGOs in existence today were created after 1990

well over 1/3 of the membership of INGOs joined after 1990.

These figures include only NGOs narrowly defined as 'international'; they do not include national NGOs with an international orientation.

GCS and globalization

The second proposition is that *global civil society both feeds on and reacts to globalisation.*

In the social science literature it is usually defined as growing interconnectedness in political, social, and cultural spheres as well as the economy, something which has been greatly facilitated by travel and communication (see Held *et al.* 1999).

It is also sometimes used to refer to growing global consciousness, the sense of a common community of mankind (Chen 2000; Robertson 1990)

Approaches to globalization

- Our studies of specific global issues show *that global*

civil society is best categorised not in terms of types of actors but in terms of positions in relation to globalisation.

Table 18.2 State and UN involvement in environmentalism: key events

<i>Event/venue and date</i>	<i>Main initiator and representation (if any)</i>	<i>Key outcomes</i>
Stockholm, 1972	Swedish government. Leading politicians from 113 countries and over 250 NGOs	The UNGA voted to establish the UNEP
New York, 1983	The UNGA called for the establishment of the WCED to investigate how economic development and environmental safety could be pursued simultaneously	Gro Harlem (Norway's Prime Minister) was asked to chair the WCED's deliberations. In 1987 the WCED published <i>Our Common Future</i> . This offered what became the world's guiding principle of Sustainable Development
New York, 1989	The UNGA called for the convening of the United Nations Conference on Environment and Development (UNCED) at Rio de Janeiro in 1992 (the Earth Summit) to debate the implementation of sustainable development	

Rio de Janeiro,
the Earth Summit, 1992

UNGA, UNEP, WCED
Attended by government delegations
from 178 countries including 120 heads
of state, more than 5000 journalists and
representatives from 9000 green NGOs
and INGOs are said to have attended

Various agreements, but they mostly
involved declarations of principle on
issues such as climate change and bio-
diversity rather than binding commitments
Agenda 21 offered a set of practical
guidelines concerning how countries
could implement sustainable development
across their economies

Kyoto, Japan, 1997,
successor to Rio on
slowing global warming

UNEP, UNCED
Government leaders and officials from
159 countries plus 10 000 journalists,
green activists and industrial lobbyists

An agreement to cut greenhouse gas
emissions by an overall 5.5 per cent
(on 1990 levels) by 2012 but with varying
targets set for different countries. Doubts
exist as to its global enforceability or
whether the US Congress will agree to its
ratification